

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

«капитал» музикальних звукових еталонів (інтонаційних, тембральних, темпо-ритмічних, звуковисотних, інших), тем тонше стає слухательська потреба особистості, а разом з цим і аудіальна культура. В теж час, чим шире сфера досвіду сприйняття звукової середовища, котра обогачає аудіальну культуру особистості, тем більш образним і тембрально наповненим стає процес музикального сприйняття і вироблення.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ЗА КОРДОНОМ

Проворова Є. М.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Україна

Потреба якісних змін у методичній підготовці майбутніх учителів музики на початку третього тисячоліття детермінує вивчення сучасних тенденцій методичної підготовки майбутніх учителів музики за кордоном, зокрема в Італії, Німеччині, Франції, США.

Однією з ефективних фахівці вважають підготовку учителя музики в Італійській Республіці. Професійно-методичну підготовку до співацької діяльності можна здобути, зокрема, в Римській консерваторії Санта-Чечілія, що здійснює навчальну діяльність на національному та міжнародному рівні, проводить наукові дослідження, копітку роботу з популяризації та розвитку талантів у галузі музики [7]. З-поміж навчальних дисциплін, важливих у підготовці майбутніх учителів музики, виділено курс «Семіотика музики», що присвячений аналізу мови вокальних творів, а також формуванню єдиного еталону співацького голосу, вокального слуху, розвитку співацького дихання. Приділена увага і курсу «Педагогічна практика», у процесі занять якого студенти опановують педагогічні методи і прийоми щодо розвитку голосу та роботи над вокальним твором у загальноосвітньому навчальному закладі.

«Шкільна музика» є актуальною серед спеціальностей, яку обирають вступники до вищих музично-педагогічних закладів у Німеччині [1; 3]. І.Сташевська, аналізуючи історію музичної педагогіки Німеччини, приходить до висновку, що основними тенденціями розвитку вищої музичної школи в країні є євроінтеграція, стандартизація, орієнтація професійної підготовки на формування ключових компетенцій, зокрема музично-практичну, аксіологічну; персональну [5].

Зокрема, Університет музики та театру імені Фелікса Мендельсона Бартольді (Лейпциг) [10] пропонує для студентів музичну, співацьку (півтори години «Спів» на тиждень), а також педагогічну підготовку, що складається з мистецько-практичного, музично-теоретичного, музично-педагогічного блоку. У процесі підготовки до музично-педагогічної діяльності майбутні учителі вивчають, зокрема, такі навчальні дисципліни, як читання партитур, спів, хор, джазовий хор, класичний камерний ансамбль теорія музики, розвиток слуху, аналіз музичних форм, музикознавство, музична педагогіка [1].

Аналіз сайту Ліонської національної консерваторії музики і танцю (Франція) [8] засвідчує, що на вокальному факультеті студенти вивчають дисципліни, пов'язані з розвитком голосу, залучаються до семінарів з питань музичної практики.

Серед основних напрямів теорії та практики музичної освіти в США Л.Горюнова [2, с. 75–76] визначає зміщення акценту з творчої діяльності, що раніше трактувалася як найкращий метод творчого розвитку, на дослідження музичного сприймання. Музика як обов'язковий предмет вивчається учнями з восьмого класу двічі на тиждень по сорок п'ять хвилин.

Кожний вищий мистецький навчальний заклад характеризується власною освітньою програмою й індивідуально-груповим підходом. Навчання співу базується на реалізації вокальних принципів італійського *bel canto* та використанні різностильового і різножанрового репертуару.

Деякі особливості методичної підготовки майбутніх учителів музики у США розглянемо на основі аналізу навчального плану бакалавра музики-вокаліста (Bachelor of Music-Voice) консерваторії Сан-Франциско (San Francisco Conservatory of Music) [9]. Студенти опановують такі курси, як початкова діяльність співака, вокальна фонетика, вокальне виконання; оперна манера співу.

Н.Овчаренко [4], дослідивши особливості підготовки майбутніх учителів музики до вокально-педагогічної діяльності у США, зазначає, що вокальна психологія і педагогіка відносяться до дисциплін за вибором студента, а опануванню мистецтва співу характерне поступове ускладнення. Наприкінці першого року навчання студент повинен виконати дві італійські пісні або старовинні арії XVII-XVIII століття, три твори англійською мовою, чотири твори за вибором. Протягом другого року навчання вивчають чотири твори композиторів Генделя, Вівальді, Гайдна, Моцарта, Бетховена, Беліні, Доніцеті, Мендельсона, Росіні, Шуберта, Шумана; дві пісні англійських композиторів Персела, Арне; одна пісня Бетховена, Мендельсона, Шуберта, Шумана і арія з ораторії чи опери композиторів Баха, Гайдна, Моцарта, Вівальді; два твори за вибором студента. За третій рік навчання студент

виконує два твори раннього і пізнього романтизму: Брамса, Дворжака, Ліста, Шумана, Берга, Малера, Штрауса, Вольфа; дві пісні французьких композиторів Берліоза, Бізе, Дюпарка, Форе, Масне, Дебюсі, Пуленка, Равеля, Мійо, Месіана, Руселя; один твір Баха, одну пісню англійською мовою американського чи британського композитора ХХІ століття; арію з ораторії чи опери композитора ХІХ, ХХ, ХХІ ст.; дві пісні з музичного спектаклю, мюзиклу, американського репертуару композиторів Бернштейна, Гершвіна, Портера, Роджерса; Айвза, Брітена, Шонберга; три твори за вибором. Наприкінці третього року навчання виконують сольний концерт (25–30 хвилин вокальної музики), в кінці четвертого року – сольний концерт на 50–60 хвилин. У репертуарі випускника має бути однакова кількість творів італійською, німецькою, французькою та англійською мовами у стилі бароко чи класицизму, романтизму, імпресіонізму, неокласицизму, сучасного (ХХ–ХХІ ст.) періодів.

Сайт консерваторії Нової Англії (США) (New England Conservatory of Music) [6] засвідчує, що студенти працюють у майстер-класах видатних вокальних майстрів Джеральда Фінлі, Рене Флемінг, Томаса Квасткопф та ін.

Вивчення прогресивних ідей вищої музичної школи, зокрема, в Італії, Франції, Німеччині, у США дає змогу чіткіше окреслити вимоги до методичної підготовки майбутнього учителя музики. У сучасній шкільній музичній освіті акцентується увага на творчому осмисленні музики, що має знайти відображення у методичній підготовці майбутніх учителів музики. Аналіз зарубіжного досвіду дає підстави прийти до висновку, що професійно-методична практична підготовка майбутніх учителів музики до співацької діяльності характеризується динамічністю, гнучкістю, поліпрограмністю, ефективністю; кожний навчальний заклад має свою освітню програму і все ж бракує досліджень, у яких описано, як підготувати ефективного учителя музики. Важливо проаналізувати проект замірів ефективного викладання (The Measures of Effective Teaching, MET), який фінансується Фондом Мелінди і Білла Гейтса; проектом «Учи як чемпіон» (Teach Like a Champion), що виконується під керівництвом Дага Лемова (Doug Lemov), про що йтиме мова в наступних публікаціях.

Література

1. Брайнин В. Б. Музыкально-педагогическое образование в Германии и Болонский процесс / В. Брайнин, Р. Нойман // Музыка в школе. – Москва, 2007. – № 3. – С. 11–16.
2. Горюнова Л. В. Основные направления в теории и практике музыкального воспитания в США за последние 15 лет / Л. В. Горюнова // Музыкальное воспитание в школе : сборник статей. – Москва : Музыка, 1985. – Вып. 16. – С. 75–80.
3. Как учат музыке за рубежом / сост., авт. предисл. Д. Дж. Харгривз, А. К. Норт. – Москва : Издательский дом «Классика-XXI», 2009. – 208 с.
4. Овчаренко Н. А. Напрями модернізації професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті світових тенденцій освіти / Н. А. Овчаренко // Педагогічний процес : теорія і практика : зб. наук. пр. / гол. ред. С. О. Сисоєва. – К. : ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2013. – Вип. 4. – С. 154–163.
5. Сташевська І. О. Музична педагогіка Німеччини : історія, теорія, практика : монографія / І. О. Сташевська. – Луганськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2010. – 560 с.
6. New England Conservatory of Music [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://necmusic.edu/>.
7. Conservatorio di Musica Santa Cecilia di Roma [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.conservatoriosantacecilia.it/il-conservatorio1.html>
8. Conservatoire national supérieur musique et danse de Lyon [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cnsmd-lyon.fr/fr-2/lesformations/pedagogie-musicale>.
9. San Francisco Conservatory of Music [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sfc.edu/voice4>.
10. Hochschule für Musik und Theater «Felix Mendelssohn Bartholdy» Leipzig [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hmt-leipzig.de/index.php?dep98>.

ПРОБЛЕМА ВИКОНАВСЬКОЇ ВПЕВНЕНОСТІ У ХУДОЖНЬО-ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ТА ХОРЕОГРАФІЇ

Реброва О. Є.

Університет Ушинського, Україна

Відомо, що комфортність праці та впевненість педагога позначається на якості його роботи, а отже, й на результативності навчання. Впевненість вчителя у своїх діях – яскравий показник його майстерності. Між тим, якщо розглядати стан впевненості, зокрема й професійної, з точки зору психології творчості, то впевненість певною мірою суперечить творчості. Ця теза визначена нами з огляду на стереотип, що існує стосовно творчих особистостей, а саме: творча особистість завжди піддає сумніву свої рішення, ідеї тощо. Виникає питання, чи суперечить впевненість творчим